

Eliška ŘEPOVÁ, *Představitelé městské správy v Prachaticích v 17. století*, České Budějovice 2014 (diplomová práce Ústavu archivnictví a pomocných věd historických Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 159 s. včetně příloh.

Posudek oponenta diplomové práce

Mnohost a variabilita metodických přístupů, stejně jako bohatství pramenné báze činí z městských dějin jednu z nejzajímavějších a nejrozmanitějších oblastí historického bádání vůbec, dějiny městské správy nevyjímaje. Je potěšující, že se do této sféry vydala Bc. Eliška Řepová s diplomovou prací *Představitelé městské správy v Prachaticích v 17. století*, kterou navázala na svou úspěšně obhájenou bakalářskou práci, věnovanou personální skladbě městských rad v tomto městě (České Budějovice, 2011).

Dostat do ruky podobně kvalitní a povedený výsledek několikaletého diplomantčina snažení je velmi potěšující, protože výtky téměř nejsou a je co a proč chválit. Začnu tedy jedinou drobností: r. 1622 vládl císař a král Ferdinand II., nikoli František (s. 8), ale to je skutečně vše!

S velkým potěšením konstatuji, že se mi po delší době dostala do rukou diplomová práce, kterou nemohu nic jiného, než chválit, neboť takřka stoprocentně naplňuje mou ideální představu o tom, jak by podobná absolventská práce skutečně měla vypadat. V úvodní pasáži jsou zhodnoceny prameny, a dále je velmi pečlivě, podrobně a kriticky (!) zhodnocena starší literatura k tématu, jak obecná, tak i speciální (včetně na internetu dostupných prací absolventských) a regionální, dosavadní výsledky výzkumu a naznačeno schéma práce.

Pasáž o městské správě je pojata velmi zajímavě a inovativně. Třebaže autorka vyšla z literatury, nesoustředila se pouze na ni, vyvarovala se opakování desítky let zažitých klisé, ale naopak zohlednila své vlastní poznatky, takže obecné závěry, včetně upřesnění terminologie, vztáhla na situaci v Prachaticích. Tím si výborně připravila půdu pro další část své studie věnovanou volbám do městských rad.

Tato pasáž, věnovaná nejen vlastnímu průběhu volebního aktu, ale také dokumentům (výborně dochovaným), které v jeho průběhu vznikaly, vychází z nejmodernějších trendů bádání a přístupů k městské problematice. Nejen ze správního, ale i z diplomatického hlediska je tak významná a cenná, že na autorku apeluji, aby ji určitě publikovala v příslušném odborném periodiku, a to co nejdříve, nebude-li chtít svou studii raději publikovat jako celek. Rozbory vot a jejich rozdělení na kolektivní, individuální (konšelů, městského rychtáře), vota vznikající za zvláštních okolností, vota obecních starších a na vota zástupců celé obce totiž ukazuje, jak se již hluboko v lůně staré stavovské společnosti rodily postupy, které jsou běžně zaznamenatelné ještě v samosprávě 19. a počátku 20. století. Výborně zvolené dokumentační ukázky z pramenů navíc jasně dokládají, o čem autorka píše a jaký typ informací využila. Upozornění na použitý jazyk (čeština, němčina, latina, jednou i francouzština) a také na stylistické formulace jednotlivých „volitelů“, na zaznamenané výhrady k některým voleným osobám (např. zjištěný primas Matyáš Grundtnágl), ale i jiné diplomantčiny postřehy jsou jasným důkazem, že studovanou materii výborně zvládla a usilovně o ní přemýšlela.

Velmi objevná je část o počtech hlasů dávaných při volbě a především skutečný objev způsobu, jakým byl graficky na volební list zaznamenáván a patrně i přičítán hlas obce. Navazuje stejně důležitá pasáž o zápisech z renovace rad, o jejich dodatečném doplňování

označením zesnulých členů rady křížkem, a o bodech (punkta), jimiž se rada musela řídit a teprve po jejich přijetí mohla složit přísahu a být uvedena do funkce.

Tuto „teoretičtější“ část pak autorka doplnila velice zevrubnou případovou studií dvou konkrétních renovačních prachatické městské rady v letech 1678 a 1680, pro které měla zvlášť dobře a v úplnosti dochované prameny. Oba případy jsou pojednány odděleně, aby vynikly rozdíly mezi nimi. Každý z autorčiných závěrů je zde doplněn konkrétními pramennými údaji, někdy přímo stručnými citacemi z nich. Tímto postupem se autorce podařilo dosáhnout plasticity při rozboru těchto dvou případů, ale ani na tom nebylo dosti. Diplomantka nám v další pasáži ukazuje, jak precizně lze s jednoduchým pramenem typu volebního listu pracovat, když se věnuje změnám v pořadí konšelů a obecních starších, nově přibývajícím členům rady i těm, kteří z radního sboru vypadli, ať již úmrtím anebo jinak. Jestliže pak navazuje další částí studie o délce fungování rad, kde své poznatky konfrontuje s informacemi zjištěnými jinými badateli v jiných českých městech, o termínech, v nichž se obnovy konaly a o počtu členů prachatických městských orgánů, můžeme její závěry brát jako plně prokázané a velmi dobře doložené výzkumy.

Dostáváme se tedy k vrcholnému výkonu této studie. Popsat proces obnovy tak důležitého orgánu, jakým ve městech rada byla, je úkol hodný mistra (chcete-li, pak magistra). Nejen, že je zde přesně vymezena délka „služebního“ období radních, vysvětleny proměny ve sboru konšelů a starších a jejich důvody, možnosti a pravděpodobně také jistá omezení, která vstup do rady provázela, dovidáme se navíc také o jazykovém složení rad a především o jazykových preferencích, které se lišily u obecních starších (spíše čeština) komunikujících s obcí měšťanů přímo, a u konšelů (spíše němčina) nucených komunikovat především se schwarzenberskou vrchnostenskou správou a také se zemskými a zeměpanskými institucemi. Ne že by nás diplomantka šetřila, když si na závěr této části vystříhne ještě i velice přesnou charakteristiku prachatické radní vrstvy založenou na průzkumu dochovaných matrik, knih snubních protokolů, kšaftů a dalších pramenů. Jako třesnička na dortu pak působí poslední část práce (s. 80-90) o jednotlivých rodech, které tuto radní elitu tvořily, o jejich původu, o vzájemných příbuzenských a dalších vazbách, sňatkových aliancích a o jejich takřka „klanovém“ charakteru. V závěru pak autorka své poznatky ještě jednou stručně a přehledně shrnula.

Diplomová práce samozřejmě nepostrádá ani všechny ostatní nezbytné náležitosti jako seznam pramenů a literatury, seznam použitých zkratk a především seznam příloh, které v tomto případě tvoří nejen nedílnou, ale přímo nezbytnou součást práce. Zde obsažené tabulky, všechny precizně propracované, jistě velmi pracné, ale díky tomu takřka dokonalé, a také velice pečlivě vypracované seznamy osob činných v prachatické městské správě dokumentují vše, o čem diplomantka píše ve své studii.

Celek je tvořen detaily a v tomto případě se celek a detaily spojily a daly vzniknout vynikající práci, kterou s velkým potěšením a velmi ráda doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení stupněm **v ý b o r n ě**, neboť jiný a lepší bohužel nemám k dispozici.

Pelhřimov, 9. června 2014

Mgr. Lenka Martínková, Ph.D.